המחברת פאטמה בארנאווי, הכושית ממניחות הפצצה בקולנוע „ציון" בירושלים, מובלת קשורת־עיניים אל בית־הספר במעלות.

מחבל לחיזוק עומאר מחמוד קאסם, איש החזית העממית של ג'ורג' חבש, אסיר־עולם שגם את שיחרורו תבעו המחבלים.

מחדל האלונקות ילד פצוע מובל אל תחנת איסוף הפצועים שהוקמה במרחק כמה מאות מטרים מבניין בית־הספר, שם הוכנו עשרות אלונקות, אך לא במיספר מספיק כדי לקלוט את הפצועים. כשהאלונקות האחרות תפוסות על־ידי פצועים אחרים, פורש שוטר בלית־ברירה שמיכה כדי לקלוט את הפצוע. ברקע מטפלים חובשים ורופאים בפצועים שמצבם קשה.

ב משך 14 שעות ביום תרביעי שעבר, ה־15 במאי, חיו 90 ילדים, תלמידי בית־הספר התיכון הדתי בצפת, בצילו של סיוט נורא. מול לועי תת־מיקלעים של חבלנים חמושים, כשהם נתונים בחרדה ובאימת־מוות. רק מעטים ובודדים מהם הצליחו להיחלץ בתום הסיוט כשהם שלימים בגופם ללא כל פגיעה. 21 מהם נרצחו, כ־60 נוספים נפצעו מקליעי כדורים שנורו אליהם מטווח קצר ומרסיסי רימונים שהתפוצצו מתחת לרגליהם.

אבל באותן שעות חרדה, בהם היו חיי־הם תלויים מנגד, היה כל עם ישראל שרוי עימם באותה כיתת־לימוד בקומה השנייה של בית־הספר „נתיב מאיר" במעלות. מעולם לא התרחשה בישראל דרמה כה אכזרית שאורחים כה רבים נטלו בה חלק. הזוועה התרחשה מול עיניהם ואוזניהם של כל אזרחי המדינה, שבעזרת הרדיו והטלוויזיה עקבו אחר הטרגדיה משעות הבוקר המוקדמות ועד שהגיעה לקיצה קרוב לשעה שש בערב. הזוועה חדרה לכל בית ולא היה כמעט אזרח שלא הפך באותן שעות חרדה שותף לתקוות ולפחדים של התלמידים הכלואים בידי החבלנים.

במצב כזה, כשהדרמה התרחשה כביכול לעיני כל, נדמה שאין גם פרט אחד בלתי ידוע שלא פורסם ולא הובא לידיעת הציבור. **אלא שהיתה זו אשלייה בלבד. כתוצאה מהאינפורמציה המוגזמת, והמסופקת בחלקה, שי זרמה אליו השבוע, נוצרה בעיני הציבור הישראלי תמונה מעוותת של השתלשלות המאורעות שהביאו לסיום טראגי ומחריד כל כך של הפרשה.**

כאשר נדמו היריות במיסדרונות וכיתות בית־הספר במעלות, ועשן רימוני־היד התנדף, מסרה ראש־הממשלה גולדה מאיר הודעה לאומה, בה הכריזה מבלי להניד עפעף: „הועמדה בפנינו השאלה החמורה מאוד, וכל אחד בארץ יודע את חומרת הבעייה, האם לשחרר מחבלים. אבל הממשלה החליטה שעל גבם של ילדים איננו מנהלים מילחמות. החלטנו לקבל את דרישת המחבלים ולשחרר 20 מחבלים כרצונם."

אם להתבטא בלשון עדינה, היתה זו הודעה הרחוקה מאוד מאוד מהעובדות. למעשה, מבלי שהתכוונה לכך בהכרה מלאה, נגררה ממשלת־ישראל לגיהול מילחמה על גופם של ילדים. כדאי מאוד לשחזר את העובדות, כדי לבסס את חקביעות החמורות מאוד הנובעות מכך.

ויכוח של שעתיים וחצי

„ב רדמתי בערך בשעה 11.30 ב־לילה, הייתי עייפה," סיפרה מרגלית עמרוסי, תלמידת בית־הספר התיכון הדתי בצפת, שיצאה עם חבריה לטיול הגדנ"ע. „ישנתי בכיתה בקומה השלישית של בית־הספר במעלות מתחת ל־חלון. בערך בשעה ארבע בבוקר באה חברה שלי, הסתכלה דרך החלון החוצה ואמרה שיש מחבלים בחוץ. כעסתי עליה, אך מסתבר שהיא הבחינה בחבלנים המזויינים כשנכנסו לבניין. התחלתי לנעול את הנעליים שלי כשלפתע ראיתי שניים מהם מולי..."

„מהכיתה שלי השתתפו בטיול 13 ילדים וילדות," סיפרה יעל דדון, בת 17, תושבת העיירה חצור, הלומדת בבית־הספר התיכון בצפת. כאשר נכנסו המחבלים לחדר, ישנתי. הם התחילו לבעוט בכמה מהילדים שהיו עטופים בשמיכות ושקי־שינה וצעקו לקום. קמנו ורצנו כולנו לפינת הפרוזדור ושם נפלנו האחד על השני. התחלנו לצעוק. שאלנו אותם: „מה אנחנו אשמים? אנחנו רק ילדים? אף פעם לא נלחמנו! למה אתם רוצים להרוג אותנו? אנחנו לא שונאים ערבים!" להפתעתנו הרגיעו אותנו המחבלים בעברית. „הכל יהיה בסדר," אמרו לנו. „אל תפחדו, אנחנו לא נהרוג אותכם!" אנחנו רק רוצים שישחררו את חבריכם שלנו ואז נשחרר אותכם."

„באותו לילה נרדמתי רק בשתיים לפנות בוקר," משחזרת רינה מלכה, בת 16, מצפת, את מאורעות יום האימים. „אני והחברות שלי לא יכולנו להירדם. הרי זאת חוויה לא לישון בטיול. בשבע בבוקר יוצאים לטיול בכלל אם לא בשביל לשמוח, לצחוק ולהינות? ובכן, כשאר הילדים הלכו כבר לישון, ישבנו חבורת בנות וסיפרנו בדיחות. המורה צעק עלינו בקולי־קולות שנשתוק. לבסוף הוא העניש אותנו. בשעה 11.30 בלילה הוא פקד עלינו לצאת מבית־הספר, לצאת החוצה למיגרש הריק ולהישאר שם בתור גן רק רוצים שישחררו את החברים שלנו ואז נשחרר אותכם."

„באותו לילה נרדמתי רק בשתיים לפנות בוקר," משחזרת רינה מלכה, בת 16, מצפת, את מאורעות יום האימים. „אני והחברות שלי לא יכולנו להירדם. הרי זאת חוויה לא לישון בטיול. בשבע בבוקר יוצאים לטיול בכלל אם לא בשביל לשמוח, לצחוק ולהינות? ובכן, כשאר הילדים הלכו כבר לישון, ישבנו חבורת בנות וסיפרנו בדיחות. המורה צעק עלינו בקולי־קולות שנשתוק. לבסוף הוא העניש אותנו. בשעה 11.30 בלילה הוא פקד עלינו לצאת מבית־הספר, לצאת החוצה למיגרש הריק ולהישאר שם בתור תנו. כל שאר המורים קפצו מהחלון החוצה. נשארו איתנו רק קצינת־צה"ל חובשת, מורה אחת ומורה אחד. אמרתי לעצמי: „טוב שלפחות המורים נמלטו והצילו את חייהם. זה הגורל — מה שהשם רוצה."

ראש־הממשלה גולדה מאיר קיבלה את ההודעה על תפיסת התלמידים כבני־ערובה בבית־הספר במעלות, בביתה בירושלים, בסביבות השעה 5.00 בבוקר. באותה שעה עצמה כבר הוזעקו שרי המישטרה והביטחון בבתיהם, והחלו לקבל דיווחים מקוטעים ובלתי ברורים שהגיעו מכוחות הביטחון במעלות.

ב־6.30 בבוקר, כאשר שלושת המחבלים עונש. הוא אפילו איים שאם נמשיך להפריע, הוא יריץ אותנו ב„ריצת לי־לה" מסביב לבית־הספר. נשארנו בחוץ עד 12 ורבע בלילה ואז הירשה לנו המורה לחזור חזרה לבניין. כנראה שהיה עייף ורצה לישון בעצמו. בקושי נרדמנו בשתיים בלילה. בארבע בבוקר האירה אותי חברה ואמרה לי שיש מחבלים בבית־הספר. לא האמנתי והתחפכתי לישון על הצד השני. אחרי כמה דקות התעוררתי לשמע צעקות. ראיתי את כל הילדים עומדים בפינת הפרוזדור ורק אני לבדי נשארתי שוכבת באמצע הפרוזדור. תקפה אותי חרדה. רצתי אל המורה ושאלתי אם אומנם יש מחבלים. הוא השיב לי בחיוב.

„זה היה המורה היחיד שנשאר אי־

מרגלית עמרוסי
„המפקד ירה בי בירך!"

שושה בנימין
„חברה נתנה לי מכתב אחרון!"

רינה מלכה
„השאירו אותי לבד!"

יעל דדון
„נפגעתי בצרור הראשון!"